

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure : SOP)

ชื่อหน่วยงาน	คู่มือการปฏิบัติงาน
ศูนย์อนามัยที่ 4 สระบุรี	การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ

1. **วัตถุประสงค์** : เพื่อสร้างแรงจูงใจให้โรงเรียนเกิดความมุ่งมั่นพัฒนาสุขภาพนักเรียนและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ผลงานวิชาการ นวัตกรรม และพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. **ขอบเขต** : ครอบคลุมการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน

3. **คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)**

(1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม ประกอบกับหลักสูตรสถานศึกษา และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในโรงเรียน และการสำรวจเฝ้าระวังด้านสุขภาพในรอบปีที่ผ่านมา พบว่ายังมีนักเรียนบางส่วนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ และยังมีสภาพแวดล้อมทางกายที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพที่ดีของนักเรียนดั่งนั้นเพื่อให้ การส่งเสริม และพัฒนาสุขภาพโดยรวมของโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานที่มีบทบาทในการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการในพื้นที่ ได้แก่

1. ราชการส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น

2. ราชการส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน ปรากฏ์ชาวบ้าน, เป็นต้น

3. หน่วยงานด้านสาธารณสุข ยกตัวอย่างเช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น

4. หน่วยงานด้านการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียน ,ชมรมผู้ปกครองและครู เป็นต้น

5. หน่วยงานภาคประชาสังคม/เอกชน ยกตัวอย่างเช่น ประธานชุมชน อสม. ชมรม วัด องค์การภาครัฐ และเอกชน ที่สนับสนุนการดำเนินงาน เป็นต้นชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแหล่งเรียนรู้แหล่งอาหารกลางวันให้กับนักเรียนโรงเรียน

(5) กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ภาพ หมายถึง กิจกรรมที่เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพในรูปแบบต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น การประชุม กิจกรรมด้านการเกษตร ชมรม เป็นต้น

(6) ภาคีเครือข่าย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร ในระดับพื้นที่ ที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจเพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ

(7) ผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจน มีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงาน หรือสามารถเป็นพื้นที่

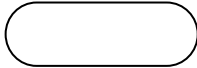
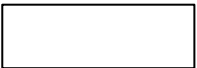
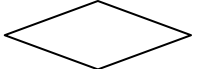
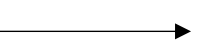

แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน หรือนวัตกรรม หรือ Best practice ผลงานในระดับต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาค ระดับประเทศ เป็นต้น

(8) ข้อมูลสุขภาพวัยเรียน หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงข้อมูลสุขภาพที่สำคัญของวัยเรียนในพื้นที่จากการจัดความสำคัญปัญหาสุขภาพ สูงดีสมส่วน ข้อมูลการสำรวจในพื้นที่และการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และอื่นๆ

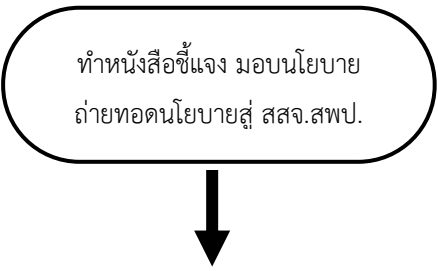
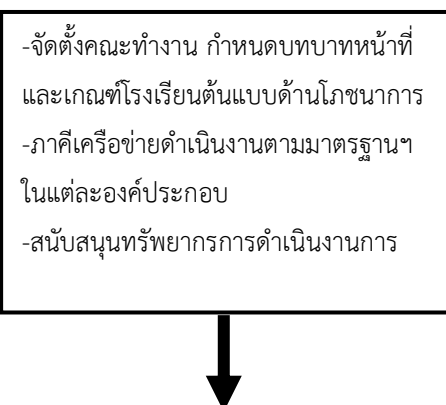
4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

5. แผนภูมิการทำงาน

1) สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

2) ผังกระบวนการ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	จุดควบคุม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1		<ul style="list-style-type: none"> - ทำหนังสือชี้แจง การส่งโรงเรียนเข้าร่วมโครงการฯ ล่วงหน้า - ชี้แจงหลักเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ 	2 เดือน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่น
2		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการสนับสนุน บุคลากรสำหรับการประเมินรับรองโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ 	* ตลอดปี งบประมาณ	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่น

ลำดับ	ผังกระบวนการ	จุดควบคุม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>-ภาคีเครือข่ายดำเนินงานตามมาตรฐานฯในแต่ละองค์ประกอบ</p> <p>-หน่วยงานระดับอำเภอประเมินตนเองแต่ละองค์ประกอบเพื่อหาส่วนขาดและจัดทำแผนพัฒนาของหน่วยงาน สสจ. เป็นพี่เลี้ยง (Coach) เสริมพลัง/พัฒนาศักยภาพ</p> <p>-โรงเรียนดำเนินการตามเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการแต่ละองค์ประกอบ</p> </div>	<p>- หน่วยงานระดับอำเภอตรวจสอบข้อมูลที่ประเมินตนเอง แจ้งยืนยันข้อมูลมาที่ สสจ.</p> <p>- สสจ. ตรวจสอบข้อมูลตามหลักเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการและทำหนังสือยืนยันส่งรายชื่อโรงเรียนมาที่ศูนย์อนามัย</p>	1 เดือน	<p>-หน่วยงานระดับ สสจ./ สสอ./รพสต./สพป.</p> <p>-เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์อนามัย</p>
4	<div style="text-align: center;"> <p>ไม่ครบ</p> <p>ตรวจสอบข้อมูล</p> <p>ครบ</p> </div>	<p>- สสจ. ตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการประเมินตนเองตามองค์ประกอบ</p>	1 เดือน	<p>-หน่วยงานระดับอำเภอ/รพสต.</p> <p>- สสจ.</p>
5	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>- สสจ. ลงเยี่ยมเสริมพลัง/ประเมินพื้นที่และรวบรวมรายชื่อโรงเรียนที่พร้อมประเมินรับรองจำนวน 1 โรงเรียนและแจ้งความประสงค์ไปยังศูนย์อนามัย</p> </div>	<p>- สสจ. รับเอกสารและตรวจสอบมาตรฐานฯและกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ</p>	1 เดือน	<p>- สสจ. ประสานศูนย์อนามัยกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ</p> <p>-เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์อนามัย</p>
6	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>ศูนย์อนามัย/สสจ. เยี่ยมประเมินโรงเรียนเพื่อรับรองการดำเนินงานตามเกณฑ์</p> </div>	<p>- สสจ. รับเอกสารและตรวจสอบมาตรฐานฯและกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ</p>	1 เดือน	<p>- สสจ. ประสานศูนย์อนามัยกำหนดแผนการรับรองมาตรฐานฯ</p> <p>-เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์อนามัย</p>

ลำดับ	ผังกระบวนการ	จุดควบคุม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
7	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> -ศูนย์อนามัยแจ้งสรุปผลการเยี่ยมให้สสจ. -รวบรวมผลการประเมินคัดเลือกโรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 1 โรงเรียนให้กับกรมอนามัย </div>	- ส่งชุดข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการประเมินจำนวน 1 โรงเรียน	5 วัน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของ กลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์ อนามัย
8	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> -กรมอนามัยแจ้งผลการคัดเลือกรับรอง โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการให้ศูนย์ อนามัย/สสจ.(ในพื้นที่) -มอปลัและเกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ -ถอดบทเรียน เผยแพร่ผลงาน *ผลการประเมินรับรองผ่านเกณฑ์โรงเรียน ต้นแบบด้านโภชนาการ </div>	- ยืนยันโรงเรียนเข้ารับโล่และ เกียรติบัตรที่แน่นอน - การจัดลำดับการขึ้นรับโล่ และเกียรติบัตร - การวางแผนสำรองการมอบ โล่ ในกรณีที่ไม่สามารถจัดพิธี มอบโล่และเกียรติบัตรได้	1 เดือน	กรมอนามัย
9	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 20px; width: 100px; height: 40px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> สรุปผลการดำเนินงาน </div>	ส่งสรุปผลการดำเนินงานให้หัวหน้ากลุ่มงานตรวจสอบก่อนรายงานกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์	10 วัน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของ กลุ่มงานวัยเรียนวัยรุ่นศูนย์ อนามัย

3) รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดทำหนังสือชี้แจงการดำเนินงานให้กับผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน มอบนโยบาย ถ่ายทอดนโยบายสู่ภาคีเครือข่าย (สสจ. สสอ. รพ. อปท. โรงเรียน)
2. ศูนย์อนามัยจัดตั้งคณะทำงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคีเครือข่ายดำเนินงานตามมาตรฐานฯในแต่ละองค์ประกอบ และสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินงานการ
3. หน่วยงานระดับอำเภอประเมินตนเองในโรงเรียนแต่ละองค์ประกอบเพื่อหาส่วนขาดและจัดทำแผนพัฒนาของหน่วยงาน สสจ. เป็นพี่เลี้ยง (Coach) เสริมพลังพัฒนาศักยภาพ
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการประเมินตนเองตามองค์ประกอบ
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลงเยี่ยมเสริมพลังประเมินโรงเรียนพื้นที่ และรวบรวมรายชื่อโรงเรียนที่พร้อมประเมินรับรองและแจ้งความประสงค์ไปยังศูนย์อนามัย
6. ศูนย์อนามัย/สสจ.(ในพื้นที่) เยี่ยมประเมินโรงเรียนเพื่อประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ
7. ศูนย์อนามัยแจ้งสรุปผลการเยี่ยมให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการจำนวน 1 โรงเรียนให้กับกรมอนามัย

8. พิธีมอบโล่และเกียรติบัตร โดยกรมอนามัยแจ้งผลการรับรองให้สสจ. และโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ
ด้านโภชนาการ

-มอบโล่และเกียรติบัตร เขตสุขภาพ

-ถอดบทเรียน เผยแพร่ผลงาน

*ผลการประเมินรับรองผ่านเกณฑ์โรงเรียนต้นแบบด้านโภชนาการ

-รับโล่เขตสุขภาพ

9. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

6. ภาคผนวก (ถ้ามี)

